

<https://doi.org/10.5817/OS2020-4-6>

Proběhla konference Studentské dialogy o východní Evropě II (Brno–Olomouc–Praha)

Dne 14. října 2020 proběhla doktorandská meziuniverzitní mezioborová konference, která byla – tak jako téměř všechny události této „koronavirové doby“ – pouze online v podobě videokonference. Setkání bylo již druhým v pořadí a neslo název **Studentské dialogy o východní Evropě II (Brno–Olomouc–Praha)**. První ročník konferenční řady proběhl loni na FF UK v Praze a jde o jeden z výsledků spolupráce všech tří zúčastněných pracovišť v rámci programu MŠMT Podpora strategicky významných programů na Filozofických fakultách UK, MU, UP.

Na úvod naší zprávy je třeba zmínit, že online podoba se na samotné konferenci podepsala minimálně a dá se říct, že pouze technicistně: účast byla vysoká (14 vystupujících) a nemálo bylo i těch, kteří sice nevystupovali se svým příspěvkem, ale zapojili se do diskusí.

Průběh konference zajišťoval Ústav slavistiky FF MU, a to pod záštitou děkana FF MU prof. Milana Pola. Po úvodních slovech hlavního organizátora celé akce doc. PhDr. Jiřího Gazdy, CSc., promluvil proděkan pro vědu a výzkum FF MU prof. PhDr. Petr Kyloušek, CSc., vedoucí Ústavu slavistiky FF MU prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc., děkan FF UP prof. PhDr. Zdeněk Pechal, CSc., a ředitel Ústavu východoevropských studií FF UK PhDr. Stanislav Tumis, M.A., Ph.D., načež následovala první ze tří sekcí, jazykovědná, počtem příspěvků největší.

Všech šest příspěvků v jazykovědné sekci mělo rusko(ukrajinsko)-český komparativní charakter. První vystupující byla **Mgr. Oksana Dunajeva** (UP) s referátem *Rusko-česká terminologie internetového marketingu*, v němž srovnala především možnosti adaptace cizích (zejména anglických) termínů do ruštiny a češtiny. **Mgr. Viktoriya Machek** (UP) se v příspěvku *Фемінізація та фемінативи у західноукраїнських друкованих виданнях 20–30 років ХХ століття* věnovala tzv. feminativům, tj. pojmenováním ženského rodu vzniklým přechýlením z mužské formy v západní ukrajinštině 20.–30. let 20. století. **Mgr. Galina Prokudina** (MU) účastníkům přiblížila téma své disertace v příspěvku *Концепт війна в руских пареміях (и сравнение с концептом «война» в поемі А. Т. Твардовського «Василий Тёркин»)*. Dochází zde mj. k závěru, že na rozdíl od ruštiny má čeština velmi málo přísloví a pořekadel spojených s válkou. Čtvrtou vystupující byla **Mgr. Ekaterina Rycheva, Ph.D.** (UK) s referátem *Иміджевіе жанри політичного дискурсу в Росії і Чехії (на матеріалі публичних виступлень політиків)*, v němž se věnovala navýsost aktuálnímu tématu diskursu politických vystoupení, manipulaci apod. V příspěvku

Ruský výraz *это* a jeho české překladové ekvivalenty se **Mgr. Viktor Vymazal** (UP) zabýval ruským výrazem *это* a jeho ekvivalenty v češtině. Konstatuje mj., že nejčastější překlad jako *to* nemusí být vždy nejvhodnější. Šestou vystupující, která uzavřela jazykovědnou sekci, byla **Mgr. Magdaléna Žaloudíková** (UP). Ve svém vystoupení nazvaném *Prostředky jazykové ekonomie z pohledu typologie jazyka (na materiále ruského, českého a anglického jazyka)* ukázala na možnosti jazykové ekonomie, které jsou v uvedených jazycích různé, nicméně v jednotlivých oblastech se k sobě jazyky přibližují či oddalují nehledě na svou typologii.

Druhou sekci byla sekce literárněvědná. **Mgr. Krystyna Kuznietsova** (MU) v příspěvku *Město jako domov a jeho vliv na formování národní identity v současné ukrajinské literatuře* zkoumala diskurs města v současné ukrajinské literatuře, jenž je spojen s hledáním vlastního já a vlastní identity. **PaedDr. Lenka Odehnalová** (MU) se dlouhodobě věnuje F. M. Dostojevskému a nejenak tomu bylo i v jejím příspěvku *Recepte Dostojevského Deníku spisovatele v českém a slovenském prostředí*, v němž se, jak už název napovídá, věnovala receptci Deníku spisovatele v českém a slovenském prostředí a jeho překladům. **Mgr. Hanna Paulouskaya** (MU) se podobně jako G. Prokudina věnovala tématu války – *Изображение войны в творчестве Виктора Астафьева (на материале романа «Прокляты и убиты»)*. Autorka se věnuje odkrývání Astafjevova postoje k tématu války a mj. také pojednává o vzniku a vývoji válečné prózy. Zamjatinovým románem *Мы* se zabýval **Mgr. Fjodor Vinokurov** (MU) v referátu *Чешское издание романа Е. Замятина «Мы» (1927) как объект межкультурной коммуникации*. V něm přiblížil specifika recepce překladového díla, problematiku jejich recenzí v tisku atd. **Mgr. René Andrejs** (UP) v příspěvku *Надежда Филаретовна Мельникова-Папоушкова на страница эмигрантских журналов* pojednal o ruských emigrantských časopisech vydávaných ve 20. letech v Československu. Jeho příspěvek byl zároveň posledním v literárněvědné sekci.

Konferenci uzavírala kulturně-historická část. Tu zahájila **Mgr. Olga Leshkova** (UK); věnovala se období tzv. smuty v příspěvku *Mytologizace Období zmatků v ruské literatuře a umění v kontextu historické paměti*. Šlo jí především o zkoumání mytologizace událostí a účastníků tohoto období. O poněkud mladší historické události přednášel **Mgr. Radomyr Mokryk** (UK) v příspěvku *Hybridní ukrajinizace: národnostní otázka v sovětské Ukrajině v době Chruščovova Tání*. V něm pojednal o Chruščovově tajném projevu, následném období tání, národností a jazykové politice tehdejší doby a jiných aspektech této éry. Sekci a zároveň konferenci uzavřel filozofický příspěvek **Mgr. Jakuba Můčky** (UK) *Filosofie naděje N. A. Berďajeva*. Autor zkoumal, nakolik může být Berďajevovo myšlení aktuální i pro současné debaty o křesťanské filozofii naděje, a to především uvnitř ruské pravoslavné společnosti.

Všechny přednesené příspěvky vycházely buď z obhájených magisterských diplomových prací, nebo z rozpracovaných disertačních prací a ke všem referátům

bylo v jednotlivých diskusích položeno množství zajímavých dotazů a zaznělo mnoho neméně zajímavých odpovědí a podnětných postřehů.

O hladký průběh konference se postupně starali čtyři doktorandi Ústavu slavistiky FF MU: Mgr. Zbyněk Michálek, Mgr. Světlana Michálková, Iuliia Dmitrieva a Mgr. Lenka Heinigová; konferenci je tak skutečně možné označit za vpravdě doktorandskou.

Je potěšující, že i v omezených podmínkách, které jsou způsobeny současnou epidemiologickou situací, v podmínkách, kdy bohužel není možné se fyzicky setkávat, se podařilo zorganizovat setkání zcela plnohodnotně. Doufejme, že další ročník proběhne již klasickou formou, bez omezení, i když by jistě stálo za zvážení, zda nějakou formu dálkových videopříspěvků i tak nevyužít; možná, že je to pro někoho pohodlnější a technické vybavení je dnes (nejen po koronavirových zkušenostech z jara) na takové úrovni, že takové zapojení beze všeho umožňuje.

Zbyněk Michálek

Toto dílo lze užit v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-SA 4.0 International (<<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>>). Uvedené se nevztahuje na díla či prvky (např. obrazovou či fotografickou dokumentaci), které jsou v díle užity na základě smluvní licence nebo výjimky či omezení příslušných práv.

